

KULA-området **Den indre farleia**, lyngheilandskap på Lygra, Hordaland/Vestland. Registeret for Hordaland ble ferdigstilt i 2016. Foto Elizabeth Warren, Hordaland fylkeskommune

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)

HVORFOR KULA?

Landskapet har alltid vært i endring, men nå skjer forandringene raskere enn noen gang. Da er det større fare for at viktige landskapsverdier går tapt. Vi trenger derfor kunnskap om landskap, hvilke verdier de inneholder og hva som skal til for å ta vare på dem og utvikle dem videre. Når nye hovedveier skal bygges, vindmøller reises eller kraftlinjer føres fram, er det viktig at man har kartlagt de nasjonalt viktigste landskapene slik at disse ikke ødelegges av slike store utbygginger.

HVA ER KULA?

Riksantikvaren har ansvar for å bidra til at de kulturhistoriske verdiene i landskapet blir tatt vare på. Klima- og miljødepartementet har bedt

Riksantikvaren om å lage en landsomfattende oversikt over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Det er dette som skal bli KULA-registeret. Landskapene som velges ut skal sammen vise mangfoldet i historien vår – hvordan mennesker har levd i og brukt landskapet, hva som har skjedd der og hvilke spor fra tidligere tider som finnes der.

KULA – LANDSKAP MED STORE VERDIER

Landskap gir mange muligheter for opplevelser. Ofte er det de menneskeskapte sporene som gjør landskapet ekstra spennende. De bidrar til lokalt særpreg og gir grunnlag for verdiskaping og utvikling. Landskap kan være grunnlag for økonomisk virksomhet for eksempel gjennom turisme og landbruksnæring. Et landskap med store verdier kan også bidra til at et område blir mer attraktivt som bosted og besøksmål.

HVA BETYR EN KULA-STATUS?

KULA-registeret er ikke en verneplan og landskapene blir ikke fredet eller vernet ved at de blir med. KULA er et signal om at det er viktig å ta hensyn til verdiene, og skal være et kunnskapsgrunnlag som kommunene og andre etater kan bruke i sin arealplanlegging. Det er viktig at landskapene fortsatt er i bruk og at jorda og skogen drives videre. Fortsatt drift kan i mange tilfeller være avgjørende for å ta vare på landskapsverdiene. En KULA-status skal ikke stoppe utviklingen, men bidra til en god utvikling som ivaretar verdiene.

HVORDAN JOBBER VI MED KULA?

Riksantikvaren jobber nært sammen med fylkeskommunene, og Sametinget der det er aktuelt. Kommunene blir tidlig kontaktet slik at vi kan informere om arbeidet, drøfte aktuelle områder og få opplysninger og synspunkter. Fylkeskommunene følger opp med nærmere kontakt med den enkelte kommune og utarbeider et utkast til tekster om landskapene som Riksantikvaren bearbeider og sender på høring. I løpet av høringen ønsker vi innspill og debatt om de foreslåtte landskapene, slik at vi får et best mulig register. Det ferdige registeret vil ligge i kulturminnedatabasen Askeladden.

Riksantikvaren ønsker at kommunene innarbeider KULA-områdene i kommuneplaner og andre planer, ved å gi dem hensynssone med retningslinjer og knytte generelle bestemmelser til dem.

KULA-området **Glomma gjennom indre Østfold**, Vamma kraftstasjon. Registeret for Østfold ble ferdigstilt i 2015.
Foto: Østfold fylkeskommune

Har du spørsmål?

Les mer om

[KULA på Riksantikvarens nettsider.](#)

Nyttig informasjon om forvaltning av KULA-områder finnes i vår [veileder](#) som er spesielt rettet mot kommuner og andre etater.

Du kan også ta kontakt med din fylkeskommune, eller med Riksantikvaren.

Kontaktpersoner hos Riksantikvaren er:

- Prosjektleder Cecilie Askhaven
e-post cecilie.askhaven@ra.no,
tlf. +47 98202733